

Obhajoba diplomovej práce Jakuba Hájka

Nápoj z kovové rosy a šumavských bylín

Do práce Jakuba Hájka a Františka Hanouska som bola zasvetená už dávnejšie. Myslím, že na jednom z prvých stretnutí, kedy som ešte nevedela presne, čo za umelecké objekty a výstupy stoja za touto dvojicou, som bola fascinovaná spôsobom vyskladávania narácie a príbehmi prestupujúcimi artefaktmi, ktoré táto dvojica vo svojom dialógu vytvára. Pamätám si na to, ako mi v kabinete u Nik Timkovej František rozpráva príbeh o zube, záněte a celom scenári, ktorý sa odohráva v niekoho ústach. Pamätám si ako mi v Meetfactory Kubi a František ukazujú kresby a objekty, ktoré prerozprávajú tento príbeh v kresbách a jemných objektoch s drôtenými detailmi. Túto transformáciu jazyka do materiálu vytvárajú pomocou redukcí, prekladaní a premieňaní významov, vzájomných semiotických hier, abstrahovaní do kľúčových slov (pri práci s AI), asociačných režimov, či kódovaní nájdených významov do vznikajúcich foriem. Aspoň tak nejak to čítam ja pri interpretácii ich prác, ktoré vychádzajú z prvotného subtilného gesta, chuti vyrozprávať dobrý príbeh tomu druhému a vytváraní situácií, v ktorých sa ten príbeh môže uzliť ďalej.

Jeden Druhému

Podobne tomu bolo aj tentokrát keď ma Jakub oslovil, aby som bola oponentkou jeho diplomovej práce. Dostala som sa priamo do rozrobeného procesu, a ocitla sa zrazu v jedálnom vozni s divným Menü, na ktorom mi boli ponúknuté dlhé a ornamentálne názvy jedál, čo znejú ako kovové špirály vychádzajúce z uší droteného hrnca, ktorý vidím pred sebou na stole. Situáciu by som pomenovala “pendlerským zátiším”. Pripomína drotárov, ktorí migrujú za prácou v časoch, keď je vlak hlavnou hviezdou filmových plátien spolu s robotníkmi, ktorí opúšťajú továreň. Ide tu o akési cestovanie v čase, návštevu technologických výdobytkov industrializácie začiatku 20. storočia, keď sa akcelerácia technologického rozvoja viaže s ekonomickou nestabilitou malopodnikateľov na československom území, ich migráciou za prácou, ktorá sa dnes v postsocialistickom lokálnom kontexte stala niekedy až nutnosťou (asi hovorím za seba). Tak to v úvode písomnej práce opisuje aj Jakub, keď spomína, že ich práca s Františkom, pracujúcim dnes vo Vimpeku stojí na *long distant relationship*, ktorý si vyžaduje cestovanie vlakom - kedysi civilizačným monštrum industriálneho pokroku, dnes v podstate jedným z najekologickejších dopravných prostriedkov. Keď Jakub hovorí o priateľstve ako hlavnej motivácie ich umeleckej spolupráce s Fratiškom, pripomína mi to názov zbierky rozhovorov so Stephanom Harneym a Fredom Motenom, ktorá sa volá WHEN WE ARE APART WE ARE NOT ALONE (Keď sme od seba, nie sme sami). Rozoberajú v ňom dôležitosť priateľstva ktoré nespadá pod

kapitalistické motivácie ekonomickej akumulácie, ale udržuje vzťahy medzi ľuďmi, ktorých práve neoliberalné podmienky často fyzicky oddeľujú. Prostredie vlaku do ktorého situujú akési kuchynské “pendlérske nádoby” sa tak pre Jakuba a Frantiska stáva telepatickou bránou do spoločného symptomatického medzipriestoru, v ktorom sa pohrávajú s tým, čo za hostia prichádzajú tentokrát a ako pomocou tohto časostroju môžu vnikat do zlomových historických momentov, ktoré im možno pomôžu zachrániť Českú poštu.

Túto Diplomovú prácu doporučujem k udeleniu titulu MgA.

Udeľujem známku 1

Zuzana Žabková

30.5.2023